

Hechtingsrelaties en (introjectieve en anaclitische) risico-factoren op depressie: idiografische assessment met de zelfkonfrontatiemethode

Gepubliceerd: 07-07-2007 Laatste bijgewerkt: 08-05-2024

Het doel van deze studie is vierledig: (1) Het primaire doel is de constructvalidering van de ZKM-typologie. (2) Het tweede doel betreft de exploratie naar de idiografische narratieve assessment van depressie. (3) Het derde doel betreft de exploratie...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON31409

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

ZKM: hechting en depressie

Aandoening

- Overige aandoening
- Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG
- Levensstijlaangelegenheden

Synoniemen aandoening

depressie, omgang met (intieme) andere(n)

Aandoening

hechtings- en interpersoonlijke relaties

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Open universiteit Nederland, studiecentrum Nijmegen

Overige ondersteuning: Vereniging voor ZKM-beoefenaars (VvZB); Stichting waarderingstheorie en Zelfkonfrontatiemethode (W&Z)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: depressie, hechtingsrelaties, interpersoonlijke relaties, Zelfkonfrontatiemethode (ZKM)

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

ZKM-maten: Gemiddelden op Zelf, Ander, Positieve en Negatieve affectschalen;

Percentages van 6 type waardegebieden (kracht & eenheid, autonomie & succes, agressie & boosheid, machteloosheid & isolement, on vervuld verlangen & verlies, eenheid & liefde).

Vragenlijsten: (A) Interpersoonlijk gedrag: acht subschalen die te herleiden

zijn tot twee bipolaire hoofddimensies (onderdanigheid versus dominantie,

vijandigheid versus vriendelijkheid). (B) Vier hechtingstijl-subschalen

(veilig, gepreoccupeerd, vermijdend, angstig); (C1) Depressie: anaclitische

subschalen (bezorgheid over wat anderen van je vinden, afhankelijkheid, anderen

tevreden stellen); (C2) Depressie - drie introjectieve subschalen

(perfectionisme/zelfkritiek, behoefte aan controle, defensieve

onafhankelijkheid).

Secundaire uitkomstmaten

Teksten van de waardegebieden

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

De Zelfkonfrontatiemethode (ZKM, Hermans & Hermans-Jansen, 1995), gebaseerd op de waarderingstheorie, is een vorm van counseling of hulpverlening waarbij (de thematiek in) het verhaal van een persoon centraal staat. Het doel is om zelf-reflectie op gang te brengen zodat de persoon in zijn/haar verhaal affectieve patronen leert onderscheiden die te maken hebben met twee grondmotieven: (a) "het streven naar zelfbevestiging" (Zelf-motief, bijv. krachtigheid, zelfverzekerdheid), en (b) "het streven naar verbondenheid met iets of iemand anders" (Ander-motief, bijv. liefde, tederheid). Een belangrijk gevolg van deze vorm van zelfreflectie is dat centrale thema's naar voren kunnen komen

die aanknopingspunten bieden voor persoonlijke ontwikkeling. Het is gebruikelijk om waarderingen te groeperen in een typologie die bestaat uit zes fundamentele ervaringen, die elk een thema representeren op een dieper (latent) niveau. Deze studie richt zich op de constructvaliditeit van deze ZKM-typologie. Concepten uit de waarderingstheorie worden vergeleken met concepten uit andere theorieën die eveneens een fundamentele tweedeling maken in het "(ontwikkelen) van een zelf(beeld)" en "het aangaan van relaties met anderen".

(A) De Zelf en Ander schalen in de ZKM weerspiegelen de bipolaire dimensies uit de interpersoonlijke theorie (bijv., Wiggins, 1979): onderdanigheid vs. dominantie, en vijandigheid vs. vriendelijkheid. Van Geel (2000) heeft gewezen op de theoretische overeenkomst tussen de hexagonale configuratie van de zes basiservaringen (ZKM-typologie) en het interpersoonlijk circumplex (p. 12).

(B) Het onderscheid tussen zelf en ander is opvallend in de hechtingstheorie waarin vier prototypen in hechtingsrelaties worden gemaakt op basis van twee bipolaire dimensies: "negatief vs. positief beeld van zichzelf" en "negatief vs. positief beeld van anderen" (Brennan, Clark & Shaver, 1998). (C) Hermans en Hermans-Jansen (1995) beschrijven drie vormen van depressie. Theoretisch gezien vertoont de "depressie met geïntensiverde rouw" (prominente aanwezigheid van ZKM-thema "onvervuld verlangen") gelijkenis met de anaclitische depressie die voortkomt uit een overdreven vertrouwen en investering in belangrijke anderen, samengaan met de intense behoefte aan acceptatie door en liefde van anderen. De "depressie met zelfgerichte vijandigheid*" (eenzijdig ZKM-thema "agressie en boosheid") komt voort uit een overdreven investering in persoonlijke prestatie, excessief verlangen naar succes en controle, gekoppeld aan stringente normen en meedogenloze zelfkritiek in het geval gestelde normen niet gehaald worden (Alden & Bieling, 1996; Beck, 1983; Blatt, 1974; Nietzel & Harris, 1990).

Doel van het onderzoek

Het doel van deze studie is vierledig:

- (1) Het primaire doel is de constructvalidering van de ZKM-typologie.
- (2) Het tweede doel betreft de exploratie naar de idiografische narratieve assessment van depressie.
- (3) Het derde doel betreft de exploratie naar de idiografische narratieve assessment van hechtingsrelaties.
- (4) Het vierde doel is om de ZKM-praktijk te verrijken met begrippen (en thema's) uit de hechtingstheorie en cognitieve depressietheorie.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek "correlationeel" qua opzet.

Inschatting van belasting en risico

Belasting: personen besteden ongeveer 8 uur aan gesprekken (6 uur) en invullen van vragenlijsten (2 uur, thuis). Risico: Gewoonlijk komen persoonlijke en intieme onderwerpen ter sprake, waaronder soms ook pijnlijke ervaringen uit het verleden of heden. Een goed getrainde sensitieve helper moet in staat zijn om de noodzakelijke ondersteuning te bieden.

Contactpersonen

Publiek

Open universiteit Nederland, studiecentrum Nijmegen

Postbus 6870
6503 GJ Nijmegen
Nederland

Wetenschappelijk

Open universiteit Nederland, studiecentrum Nijmegen

Postbus 6870
6503 GJ Nijmegen
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Bereidheid om een compleet ZKM-zelfonderzoek te doen

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

recente psychiatrische problematiek

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Diagnostiek

Deelname

Nederland

Status: Werving nog niet gestart

(Verwachte) startdatum: 01-11-2007

Aantal proefpersonen: 80
Type: Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO
Datum: 07-07-2007
Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METIGG: Medisch Ethische Toetsingscommissie Instellingen
Geestelijke Gezondheidszorg (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL16402.097.07